

Új lehetőség a szelektív IgA-hiányos coeliakiások betegségének kiderítésében

Korponay-Szabó Ilma, Dahlbom I, Laurila K, Koskinen S, Wooley N, Partanen J, Kovács JB, Mäki M, Hansson T közleményének kivonata

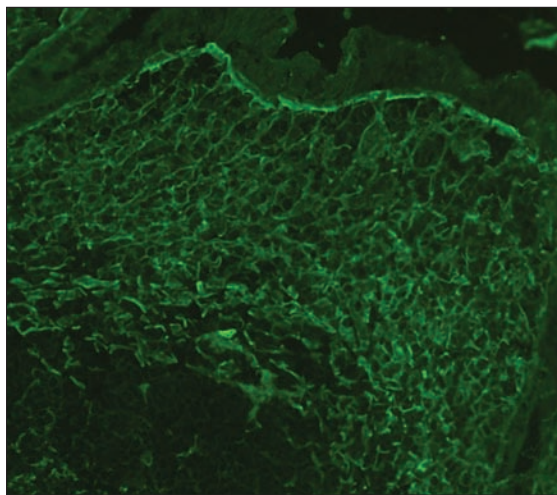
A coeliakia széles körű felderítésében jelentős szerepet játszanak a vérsavó IgA-frakciójában lévő endomysium-, retikulin- és a szöveti transzglutamináz-ellenes ellenanyagok kimutatásán alapuló laboratóriumi módszerek. A coeliakia azonban IgA-hiányos betegekben is előfordulhat, esetükben a fenti vizsgálatok természetesen negatív eredményt adnak, így betegségük kiderítetlen marad. Ugyanakkor, ennek az immunglobulinfeleségnek a hiánya meglehetősen gyakori, minden ötszázadik embernél előfordul egészséges véradók között. Ez nem jelenti azt, hogy az IgA-hiánynak semmi jelentősége ne lenne. Erre éppen a coeliakia a példa, mert IgA-hiányos egyének között a betegség az átlagpopulációhoz képest tízszer-hússzor gyakrabban fordulhat elő. Fontos feladat tehát, hogy az ilyen betegek felderítésére megfelelő laboratóriumi módszert dolgozzanak ki. Az erre a célra mások által ajánlott, IgG természetű gliadinellenes ellenanyag vizsgálata nem elég megbízható. Ezzel az eljárással az IgA-hiányos coeliakiás betegek kiderítésére irányuló programok során nem tudták csökkenteni az indokolatlan bélboholy-biopsziák számát.

Időközben a nem IgA-hiányos coeliakiában, a klaszikus IgA természetű ellenanyagok egészen specifikus módon történő kimutatásához humán rekombináns szöveti transzglutamináz-antigént állítottak elő. A szerzők jelen vizsgálataikban IgA-hiányos coeliakiásokon, IgA-hiányos kontrollbetegek és IgA-hiányos véradók körében ilyen antigénnel szemben vizsgálták az IgG jellegű ellenanyagok kimutathatóságát és diagnosztikus értékét. Összehasonlításképpen, antigénként humán szöveteken (appendix, köldökzsinór stb.) mérték az IgG természetű endomysiumellenes ellenanyagok jelenlétét, titerét (1. ábra).

Megállapították, hogy IgA-hiányos coeliakiás betegekben a két módszer közel azonos határfokban, 100%-ot megközelítő szenzitivitással és specifitással adott pozitív eredményt a klinikai betegekben. Továbbá, hogy ugyanezen betegekben a megfelelő diétás kezelés

1. ÁBRA

IgG típusú endomysiumellenes ellenanyag (szövetmet-szeten történő kimutatás)

hatására a szérum ellenanyagszintje jelentősen csökkent. Megdöbbentő módon, az IgA-hiányos, látszólag egészséges véradók 10%-a is szeropozitív volt, azaz azt mutatja, hogy tünetszegény coeliakiában szenvednek.

Összefoglalásképpen megállapítják, hogy a gyakorlat számára alkalmasabb humán rekombináns transzglutamináz-ellenes IgG-ellenanyag-vizsgálat biztosan kimutatja az IgA-hiányos egyénekben a coeliakiát. Tekintettel arra, hogy közöttük a betegség igen gyakori, indokolt a vizsgálatot nemcsak a betegségre gyanús esetekben, hanem minden IgA-hiányos egyénen az esetleg rejtett módon jelen lévő coeliakia kiderítésére elvégezni.

A közlemény a fenti alapmegállapításokat egyedülállóan nagyszámú, különböző típusú betegen és egészséges kontrollon, számos magas színvonalú, köztük szöveti tipizáló genetikai, kiegészítő vizsgálatokkal nyert eredményekkel együtt ismerteti.

dr. Korponay-Szabó Ilma, dr. Kovács JB: Heim Pál Gyermekkorház, Budapest,

dr. Dahlbom I, dr. Hansson T: Pharmacia Diagnostics, Uppsala,

dr. Mäki M, Laurila K: Gyermekgyógyászati Kutató Központ, Tampere,

dr. Koskinen S, dr. Wooley N, dr. Partanen J: Finn Vöröskereszt Transzfúziós Központ, Helsinki, közleménye.

A teljes közlemény megjelent: Elevation of IgG antibodies against tissue transglutaminase as a diagnostic tool for coeliac disease in selective IgA deficiency. *Gut* 2003;52:1567-71.